

黔西南州:从“过路”到“过夜” Qianfxiynanf:Dais “gvas ronl” Dangz “gvas hamh”

□ 支太霖

据贵州省文化和旅游厅抽样调查数据显示,2026年1至7月,黔西南布依族苗族自治州接待国内游客同比增长9.02%,游客总花费同比增长9.64%。在2025年全州接待国内游客同比增长13.02%、旅游总花费同比增长11.99%的高基数上,这张“双增长”成绩单折射出的是黔西南把“过路桥”真正变成“过夜景”,把“远方游客”变成“山间家人”的深层蝶变。

从“过路”到“过夜”,一座桥带火一方经济。花江峡谷大桥通车后,“横竖都是世界第一”的超级工程迅速成为现象级IP。今年暑期,花江峡谷大桥接待游客超100万人次,这座大桥不仅连接了两岸的通途,更打通了消费链,成为黔西南“桥旅融合”最生动的注脚。

在兴义市万峰林核心区20平方公里范围内,已经聚集了306家民宿,其中全国甲级民宿3家、省级金星级17家,形成了贵州省规模最大的民宿集群,“浙有莫干山,黔有万峰林”的品牌日渐响亮。

“自暑期以来,我们的民宿基本上处于满房状态。同时还融入了扎染、围炉煮茶等民族文化和民俗活动,让这里的客人都能深入体验。”万峰林乡愁集市社群文化疗愈基地前台主管刘星贤说。

万峰林的民宿早已不只是住宿,而是疗愈课程、自然研学、非遗体验的复合载体。“民宿+康养”“民宿+非遗”的多元业态,成为游客“来了就不想走”的理由。

“万峰林的山峰造型别致,独具韵味,让人十分惊艳,稻田抓鱼等互动项目也让人体验到不同的生活方式。”山东游客耿安琪说,暑期陪着孩子出来看一看不一样的风景,体验不一样的风土人情。

游客循着攻略打卡,也带动城市消费不断延伸。“我不但冲着山水风光来,更为地方美食而来,蛋炒饭、羊肉粉、鸡肉汤圆……特别是‘酸笋牛肉’的美味,让我意犹未尽。”来自四川成都的游客马军说。

本地刺梨饮品、薏仁米、茶叶等产品逐渐成为游客的高频选择,从“尝一口”变成“带一份”。从一餐饭到一份伴手礼,从景区消费到城市消费,旅游的外延不断拓展,消费链条的深度和广度持续延展。

在贵州“村舞”IP的带动下,2026晴隆火把节累计接待游客8.5万人次,非遗民俗与“村舞”联动释放强劲文旅消费活力;兴义楼纳村“开秧门”民俗活动与“村舞”深度融合,两天吸引1.6万多人参加……一场场民俗盛宴串珠成链,以舞引流,以节聚客,让民族文化流量持续转化为消费增量,为黔西南文旅市场注入持久动力。

从“双增长”看黔西南文旅的“含金量”。黔西南州正以“高桥IP+民族演艺+民宿集群+旅居康养”的四重奏,成为国内“小城反向游”的热门目的地,实现了从“风景输出”向“生活方式输出”的系统性转型。

Is selsos tiny gamlguanc hoongl laixlih riangz xianhxunz ndael senq nyab yiangh mal liec, ndianl idt dangz ndianl xadt bilxax 2026 lig mos, xul Qianfxiynanf xux ndaix buxhees ndael—

布依族喜食糯食,不少节日节气、婚丧嫁娶祝寿、丰收尝新以及招待亲朋好友都要打糍粑。黔西南布依族苗族自治州望谟县过春节打糍粑的时候,根据姓氏不同,各家打糍粑的时间和次数也不一样,有的姓氏还身披蓑衣打糍粑。

制作糍粑的原料是糯米,淘洗浸泡6至8小时后倒在笕箕里滤干,再舀入甑子里蒸至熟透,然后倒入木盆或木耙槽里,用耙棒舂打使糯米变成细腻柔韧的糯米团,再取出放在芭蕉叶上,或涂抹了熟菜油或酥麻面的簸箕里,根据大小取适量的糍粑捏成扁圆形或树叶形,放在簸箕里按压让它冷却定型。捏糍粑时可加入酥麻、红糖混合春成泥的馅,也可将饭豆泥混合葱花、姜末、食盐做成馅,还可以不加任何馅,裹上黄豆面、酥麻面或蘸着白糖、蜂蜜吃。如果是制作用于礼品、供品的大糍粑,就不加入任何东西,等糍粑冷却成形后,用颜料在糍粑上画出各种精美的图案。

趁热吃的糍粑清香绵软,冷却后在火上烤吃又香又脆,煎炸糍粑香酥可口,切成方形小粒或条状煮甜酒耙耙,柔软香甜。打糍粑通常需要邀请亲人或邻里一起来完成,打的时候讲究默契配合,捏的时候互相帮助。一个个圆圆

gvagt laail dol bil ens xamh xeznix 9.02%, ndaix xeenz buxhees laail dol bil ens xamh xeznix 9.64%. Qyus baai—hgenz selsos gogtdiec saangl gaais bil sec 2025 xux ndaix buxhees ndaelgvagt laail dol bil ens xamh xeznix 13.02%, ndaix xeenz buxhees laail dol bil ens xamh xeznix 11.99% nix, mbael cen—fjifdany “soongl yiangh mac” nix, deengl Qianfxiynanf gueh haec “jeeuz gvas loh” bians banz “jiez ximl maiz gvas hamh”,haec “buxhees beangzjail” bians banz “rohraanzwenz mbaanxgas”.

Dais “gvas ronl” dangz “gvas hamh”, ndanl jeeuz ndeul haec beangz ndeul banz gax.Jeeuzlaaux hoongc walgongc dungh xiel ies, gaais hoongl laaux “saangl raiz doc deengz leeuxlacmbenl dazidt” deel bianh banz IP myangz leeuw.Longh xuangsjae nyasangl bilnix, jeeuzlaaux hoongc walgongc xux ndaix buxhees bas faanh bux laez daaus,ndanl jeeuzlaaux nix miz gah soongz bail ronl dungh, yieh haec ronl gahxex dungh xaiz,deengl yiangh zuiq ximl os Qianfxiynanf gueh gaais hoongl “jeeuz riangz jiez xianhxunl dungxgaabt” deel.

Qyus gvax ngihxib gaais pinffangy gungylj jingcjaangl Ndonglfiaanhmaux, xoomz lix saaml bas lingz rogt raanz raanzdianh, baaihndael samsdeel lix saaml raanz deengl raanzdianh denjdif zuiq saangl gaais ndaelgvagt ,lix xib xadt raanz deengl raanzdianh denjdif zuiq saangl gaais ndaelzenq ,banz joongs raanzdianh zuiq laaux ndaelsej bai. Gaais pinjpaif“Sefiangq lix bol Moqgany, Gvixsul lix Ndonglfiaanhmaux” oons mal oons banz xoh.

“Raanzdianh rauz, dais xuangsjae nyasangl dangz meanhnix, ngonznongz doc lix wenz qyus riml dingzlaail, rauz haz lungc lix aul gaais hoongl raau—

beangz riangz sams laixlih wenzbeangz nyumxhangz, humxhoh lozfiz genz xaz gaabt xos ndael, haec buxhees mal dan—gz jieznix doc ndaix dungxjah gueh xamz maiz”. Bux gamlguanc gaais ji—yidiq laixlih ielnaais jinyqinf jeex beangz ruangh xoh gueh Liuf Xinyxianf deel nauz.

Raanzdianh Ndonglfiaanhmaux doc miz gah deengl jiez songz xaux bai, hax langclix deengl gaais koq iel naais, qyus bol xiof dangzyiangh, dungxmaiz dangzyiangh feiyyif dungxgaabt ndeul. Laail yiangh niefdaq qyus bol xiof dan—gzyiangh gaais “raanzdianh + ielnaais” “raanzdianh + feiyyif”,haec “buxhees mal dangz xih miz jaiz deez bai”.

“Yiangh bol Ndonlfiaanhmaux ban—zliangl,riangz jiezens miz dungxlumc, haec wenz dogtsadt,sams yiangh hoongl qyus ndael naz gab byal guehxmzmaiz deel haec wenz ndaix gvas ndianlngonz miz dungxlumc.” Buxhees Sanydungy Genj Nganyqif nauz,longh xuangsjae nyasangl baanx leg mal ximl geazxauh miz dungxlumc deel, ndaangl xeh raau—beangz laixlih geaz miz dungxlumc deel.

Buxhees il gaais xabt xianhxunz mal,yieh haec gax ndaelxingz gueh bail jail banz laail yiangh.“Gul miz gah ximl bol log ramx luamc,hax lengclix weiq gaaisgenl beangznix mal,haux raan—gl jais,xizfuz nohgais.....gaais leeuw waanl ‘noh xiez reeux raanzgmis’, haec gul genl ies ruangh raex.” Buxhees dais Cenfduty Sixxoonl mal xoh gueh Maj Jiny deel nauz.

Ramxxaz masmoc, hauxrul, xaz sams dangzyiangh bencheangz nix naaih—naaih bians banz gaais buxhees maiz leeh maiz xex,dais “ximz aams ndeul” bians banz “xex fens ndeul”.Dais fex haux ndeul dangz fens laixloh daau—

bail ndeul,dais qyus deenhxunzxianh xex dangz bail ndaelxingz xex, gaais hoongl xianhxunz nix gueh bail jail bail gvaangs dol raex,gahxex yieh gueh bail lag bail gvaangs xaiz.

Lix gaais IP “yis mbaanx” Gvixsul mal dez, Xiangl liul Ndacweil bil sax 2026 xux ndaix buxhees joonc lix beedt faanh hac xianl bux, rausbeangz feiyyif riangz “yis mbaanx” dungxgaabt haec gahxex hoongl xianhxunz laixlih banz reengz dol;Mbaanx Loufnaf Genz—rungh aul hoongl rausbeangz “haail dongh” riangz “yis mbaanx” dungxgaabt bail lag, soongl ngonz naauh ndaix rogt faanh laail wenz mal dungxjah gvas xiangl.....hoongl rausbeangz yiangh daaml yiangh roix nad banz deez, il yis naauh wenz,il xiangl xoomz hees, haec xohmingz laixlih wenzbeangz bians banz gahxex laail dol,weiq haangh xian—hxunz laixlih Qianfxiynanf dimz reengz bailnac.

Dais “soongl yiangh mac” ximl hoongl laixlih xianhxunz “jasxeenz” Qianfxiynanf. Qianfxiynanf meanhnix gueh sis yiangh hoong “IP jeeuzsaangl + xac yis wenzbeangz + raanzdianh dungxxoomz + xianhxunz iadtnaais” dungxdoih, banz jiez “nyas wenz xian—hxunz lail mal xingz nis” ndael Gvagt, canjnief xianhxunz laixlih dais haec buxhees“mal ximl bol log ramx sael”bi—ans banz “dangx qyus gvas ndianlngonz”.

(来源:天眼新闻 翻译:黄初益 译审:王正直)

双语新闻

汉文·布依文对照

打糍粑

Ndees Hauxxiz

的、黏黏的糍粑,成为亲邻团结的“黏合剂”。

Buxqyaix maaic genl gaais hauxxud gueh, xiangl laaux xiangl nis,xux baex has legmbegt biangc faangz hos ngonznidil, genl hauxmos daaisbixnuangx woisjis doc aul ndees hauxxiz. Weang—zmux xez genlxiangl ndeeshauxxiz deel, il daangs wail miz dungxlumc, xez ndees hauxxiz riangzndees jic daaus yieh miz dungxlum, sams raanz danc jalnyaail.

dais xonzreeuz rohraanz bail laangh mal.Gueh hauxxiz banz aul hauxxud, xaadt sael mas 6 dangz 8 diamxquan—glies daauc xos saauxjil lil ramx os, ies dagt xos ndael nange, nangc xug ies—daauc xos ndanlwees laez ndanlduangc, aul ielxiz ndees nad hauxxud banzh—

auxxiz unsniabt, iexsih aul hauxxiz os—mal xos genz mbaeljoic, laez xosndanIn—dongx gaais rub yuzsaal deel laez xos legrazxauz ies deel, il hax guehbanz laaux sanhlaz xih ganx sanhdeel wanc banz ndanl bauxbeemc laez ndanllumc mbaelfaix, xos ndongx neebt haec deel jodt. Wanc hauxxiz xezdeel xosboongs—dangz gaais aul legrazxauz, diangzndingl dungxreexu dinh banz deelyieh banz, xos boongsbyaaaz gaais legbyaaaz reeux mbus, hingl, guelgueh banz deel yieh banz, miiz xos boongs yieh banz, goc menh legdueh,legrazxauz laez ndeedt di—angzguel, diangzgoonl genl. Is deengl hauxxiz laauxhax gueh mbaais, laez baaiz xoongz, xih miz xos boongs, xac hauxxiz joodties, aul ielnyumx weeh gaais xauh gaais luamc xos genz hauxxiz. Hauxxiz genl gaaisrauc xih hooml

needul, joodt ies xos genz fiz saz genlx—ih hooml youq byois, xeenl laez jaz ies byois youq waanl, xaab banz nadnis laez banz deez ies xec banz hauxxiz laucvaanl, uns neetul hooml waanl. Ndees hauxxiz aul xinge bixnuangx laez buxheenx baizdoh gueh langcbanz, xez ndees aul gaabt ndaix ndil, xez wanc aul bux baangl bux. Guehndanl hauxxiz baux baux neetul neetul, xih lumc“ielwidt”buxjaec buxxinlgoodtgoc dungxjaiz deel.

(来源《布依族农事用语》 翻译:黄初益 译审:王正直)

布依族习俗

汉文·布依文对照

劝学

Qeb Leix Nongf Hangb Dol

君子曰:学不可以已。

青,取之于蓝,而青于蓝;冰,水为之,而寒于水。木直中绳,輶以为轮,其曲中规。虽有槁暴,不复挺者,輶使之然也。故木受绳则直,金就砺则利,君子博学而日参省乎己,则知明而行无过矣。

吾尝终日而思矣,不如须臾之所学也;吾尝跂而望矣,不如登高之博见也。登高而招,臂非加长也,而见者远;顺风而呼,声非加疾也,而闻者彰。假舆马者,非利足也,而致千里;假舟楫者,非能水也,而绝江河。君子生非异也,善假于物也。

积土成山,风雨兴焉;积水成渊,蛟龙生焉;积善成德,而神明自得,圣心备焉。故不积跬步,无以至千里;不积小流,无以成江海。骐骥一跃,不能十步;弩马十驾,功在不舍。锲而舍之,朽木不折;锲而不舍,金石可镂。蚓无爪牙之利,筋骨之强,上食埃土,下饮黄泉,用心一也。蟹六跪而二螯,非蛇鳝之穴无可寄托者,用心躁也。

Dail hllood maix laib hveb;Qeb leix nongt hangb lob.

Nox, ed gangl nox waix dax,diangd nox hxangt det waix;Dliuk,dad dol eb ait jangx,dail seil hxangt eb dangx. Det deix liek jox hlat,dad lol kheib jangx wob,ghongl seix maix jox gongb.Gangt nenk daib seix hangb,deix ax lol jox diub,pid dul jef jangx hlieb.Ait nend det yens ghok jef deix,dol jemb yens muf jef jangx vas.Dail hllood dail vas qeb fangd jef hangb dol,bub leix jef dliat ghongl.

Wil gid denx hnaib hnaib seix dot nos,bub ax not liek ghongs;Wil gid denx git lob ngit khangd dol,dot ax liek jit bil,jit jangx hvib hfat bil,ghab hxben ax dad lol, ngit jox fangb seix dol;Des jent dliangx hveb lol,laib hveb ax hlieb gol,niangb fangb aib hnangd jul.Jix mal hangb bangf naix,ax dios lob gangt dax,hangb leit hsangb wangs lix;qab niangx hangb bangf naix,ax dios lob hfat niangx,dief jox eb leit waix.Dail hllood lob bil jangx,ed hmuub jangd des nenx.

Nens dab ait jangx bob,eb nongs ait jangx hlieb; Ghuk eb ait jangx dob,Dail vongx jef maix niangb;Ghuk hvib ait jangx wangb,jox hvib jef jangx hlieb,jef jangx dail naix sangb.Ax ghuk ghab diex lob,ait deis sos naix fangb;Ax ghuk ghab jox gongb,ait deis leit jox eb.Dail mal hllood diex lob,ax dot juf diex hangb;Mal gal hangb jex hnaib,nenx seix sos jox fangb.Kheik ob hnaib ghax xongb,det muk dail deix wangb;Kheik nenx ax maix xongb,seix tongb dol nix jemb;Gangb jongb dot maix hmud,seix ax gek jox hxend,nongx waix leit ghad hxud, nongx dab sos ghad sangd,jox hvib dios nongd dad.Gangb diob lob bil vas,ax dot khangd nail des,jox hvib jend lol niangs.

【汉文·苗文(中部方言)对照 文:荀子 翻译:余涵熙 译审:张成】

秋词(其一)

Ndeud Zal (ib rangx)

自古逢秋悲寂寥，
我言秋日胜春朝。
晴空一鹤排云上，
便引诗情到碧霄。

Ndox zal cuat khaod nzhas ghab ras,
God haik ndox zal rongt dluat chab.
Ndox changd nggangs dleub yangt ndangt ndox,
Jaox god rangx zox zos ndox nzhuab.

【汉文·苗文(西部方言)对照 文:刘禹锡 翻译:杨美雪 译审:罗兴贵】